

Nahum

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Nahum.

Hay Nangitud'an Nahum eten Liblu: nan iNineveh (unu nan iAssyria). Mu nuntudtuduh Nahum hi mensahenad Judah an bo'on hi ad Nineveh an kapitulyud Assyria. Mid mapto' ya dengngol nan nahnag an ma'alih ambassador an nalpud Assyria an nunhitud Jerusalem nan mensahena, at impiyuynah nan babluyna ta donglon nan alin nannag ay dida.

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: umal'alu'.

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: hidin numbattanan di 664 B.C. hi engganah 612 B.C.

Hay Teman ten Liblu: hay aton Apo Dios an mummoltah nan tatagud Nineveh hidid Assyria.

Hay Outline ten Liblu:

Hay aat nan MUMMOLTAH ad Nineveh (1:1—2:2)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya umamoh (1:1-2)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya ibal-lohna (1:2)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya adina punnaudon an bumungot (1:3)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya nidugah di abalinana (1:3-5)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya bumungot (1:6)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya maphod (1:7)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya bumadang (1:7)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya ma'ma'ullay (1:7-11)

Hay aat ten mummoltan hi Apo Dios ya bumaliw (1:12—2:2)

Hay aat nan MOLTAN di iNineveh (2:3—3:19)

Hay aatna ya abakon Apo Dios dida (2:3-13)

Hay aatna ya bainon Apo Dios dida (3:1-19).

¹ Hiyah te impa'innilan Apo Dios hi umatan ad Nineveh* an paddungnay nipa'enap ay ha"in an hi Nahum† an propetan i'Elkosh.‡

Hay Bimmungtan Apo Dios hinan iNineveh

² Ya alyo' di,

“Hi Apo Dios ya mabungot
an adina pohdon an waday udum hi dios an
madayaw an anggay Hiya.

Moltaona nan bumuhul ay Hiya ta ibal-
lohna an pumpa"i dida.

³ Hi Apo Dios ya adi mabanbannungot,
ya nidugah di abalinana,

---

* **1:1** Hay pohdonan ibaga ya an amin nan babluy ad Assyria, mu manu ay *Nineveh* di nabugwa ti hiyay kapitulyuda. † **1:1** Hay pohdon ten ngadana an ibaga ya *umal'alu'*. Ya gapu ta hay teman ten liblu ya nan a'abakan nan Pumpapto'an nan i'Assyria at hiyah ne mangal'alu' hinan Hudyu ti mi'buhulda. Hay gutud din nunhulbianan Apo Dios nin ya hidin 663-612 B.C. (Ya nan ngadan *Nahum* ya neheggon hinan ngadan *Nehemiah* an hay pohdonan ibaga ya *hi Apo Dios di umal'alu'*.) ‡ **1:1** Agguy tu'u inilad ugwan di awadan ten babluy.

mu adina iyulay ti mahapul an moltaona nan
nun'abaholan.

Nan abalinana ya umat hinan puo',
ya nan bunut ya umat hinan hupu' an
ipa'ahu' di hu'inah un dumalan.

⁴ Ya mandalona ay ta mamaganan an amin nan
baybay ya nan ginnaw ya immannung an
ma'at,

at mun'alangu nan holo' hinan pahtuh ad
Bashan ya ad Carmel,
ya umat goh hinan habhabung hinan inala-
han ad Lebanon.

⁵ Ya Hiya goh di mangipa'alyog ta mun'a'ubah nan
aduntuduntug,

at nan tataguh nan abablubabluy ya
nidugah di tuma'tandan Apo Dios.

⁶ At undan way melwang hi un bumungot hi Apo
Dios

ti nan bungotna ya ay mundalang an
apuy an punggimu'na nan batu ta
mumbalin hi dapul!

⁷ Manu ay ti maphod hi Apo Dios an Hiyay
ihi'ugan nan mangedenol ay Hiya,
ya badangana didah nan punligatanda.

⁸ Mu ta"on hi un umat hina mu nidugah di atonan
mamogpog hinan binuhulnan iNineveh
an umat hi apa"ian nan mahe'nob an
lobong. §

---

§ 1:8 Hidin nuntududuwan Jonah ad Nineveh hidin 763 B.C. ya inaliwan Apo Dios din ninomnomnan pama"ianah di, mu unat goh naluh di 151 an tawon ta nadatngan din 612 B.C. ya unna mahkay moltaon dida.

- 9 At din numplanuh nappuhi ay Apo Dios ya namengpenghan di namogpogan Apo Dios ay dida,
 at mi'id di nangipidwaanda.*
- 10 Ti didan iNineveh ya nun'abutongda,
 at umatdah nan nalangun ayiw an na'amung ta ma'apuyan
- 11 ti din ohan ap'apud Nineveh di numplanuh nan nun'appuhin Apo Dios.†
- 12 Hi Apo Dios ya hiyah te alyonah nan tatagud Judah an inalinay,
 Ta'on hi un do'ol ahan di middum an bumadang hinan iNineveh,
 ya ta'on hi un nidugah di amabi'ahda mu ma'abakda,
 ya mun'a'ubahda ta pamalloh'uh nan nidugah an inatdan da'yu.
 Ya manu ti inyabulut'u an ipaligligat da'yun tatagu',
 mu adi' mahkay ipidpidwan aton.
- 13 Ya paddungnay pumpogtang'u nan imbangkenglangdan da'yu
 ta mapogpog nan punholholtapanyu.”

---

* **1:9** Namengpenghan ya anggay di nangabakan nan i'Assyria hinan Hudyu ti na'at hidin 722 B.C. hidin nangilayawandah nan i'Israel hinan babluyda. Mu ta'on un immuy da Alin hi Sennacherib (705-681 B.C.) ad Judah hidin 701 B.C. hidin nun'alian nan Alin hi Hezekiah (715-686 B.C.) mu aggyuda inabak dida, at mattig an aggyu impidwan nan i'Assyria (II Ki. 18:13-19:37; Isa. 36:1-37:38). † **1:11** Mid mapto' ya nan Alin hi Ashurbanipal (669-627 B.C.) ti impa'ampan nan Alin hi Manasseh (697-642 B.C.) an alid Judah hiya ti napilitan an midat ay hiyay buwit (II Chron. 33:11-13).

- 14 Ya wada goh di alyon Apo Dios hinan i'Nineveh an alyonay,
 “Mapogpog di imbabaluyyu ta mi'id di mamunat ay da'yu.
 Ya paddungnay Ha'in mangidadaan hi ilubu'anyu ti nidugah nan anappuhiyu,
 at hiyanan ubaho' da'yu,‡
 ya pompa'i' goh an amin nan inyammayun bulul an dayawonyun wah nan ihinanda.”
- 15 Ya wada goh di hapiton Apo Dios hinan iJudah an alyonay,
 “Waday tigonyun umalin e'wanah nan buludnan mangibaag hinan maphod an ulgud hi alenggopanyu
 ti mapogpog mahkay din buhulyu. §
 At mahapul an ipa'annungyu mahkay din inaliyun e'nongyuh
 un mapogpog nan iNineveh an mangipaligligat ay da'yu.
 Ya mabalin goh an mumbelta ayuh nan Timplu,
 at mid mahkay mangipawan da'yu.”

---

‡ **1:14** Inusal Apo Dios nan titindalun di iBabylon an impapto' din Alin hi Nabopolassar (626-605 B.C.), ya nan iMedia an impapto' Cyaxares, ya nan atata'ot an tribon ma'alih Scythians ta ubahona nan iAssyria. § **1:15** Rom. 10:15. Nan maphod an ulgud hi alenggopan nan iJudah hidin amatagun Nahum ya nan a'abakan nan iAssyria hi awnih 612 B.C. Mu nob'on nan maphod an ulgud hi alenggopan nan tataguh gutud di New Testament an intudun Apostoles Paul ya nan Maphod an Ulgud Jesu Kristu ti hiyah ne nan pi'taguan hi munnanannong.

2

Hay Apogpogan nan iNineveh

- ¹ Ya ha"in an hi Nahum ya inali' goh di,
 “Da'yun iNineveh ya mundadaan ayun
 mi'gubat ti na'uyda nan mangubat ay
 da'yu!*
- At mumpumbota' ayun amin hinan kalata ta
 hodonyuy umali,
 ya guwalyaanyu nan allupyu!
- ² Ti hi Apo Dios ya ipabangngadnay a'e'gonan
 ad Judah ta umat hinan amaphod di Israel
 hidin hopapna
 ti ad ugwan ya pina"iyuh din nunggugu-
 batanyu,
 at ninganuy an numbalin hi mapulun an ay
 adi mababluyan.
- ³ Hanan buhulyun iNineveh ya ahibobollah di
 hapiawda,
 ya umat goh hinan lubungda.†
 Ya malita' an omela'elat nan gumo' an kale-
 sadan punluganan di mi'gubat,
 ya gunda eyela'elat goh din pahulda.
- ⁴ Ya mumpupuddug nan kalesadah nan kalata an
 omela'elat nongkay
 an umat hinan dilag ya nan ilat.
- ⁵ At nun'ayagan din alid Nineveh nan
 u'upihyalna,

* **2:1** Bahaom nan footnote di Nah. 1:14 ta innilaom di ngadanda.

† **2:3** Manu ay mumbobollahda ti na"apnuy dalan di tagun nitapal.

- mu nun'ihubagday udum ti
 nunnaudondan immuy hinan allup
 ta mun'ammadah pananggada.‡
- 6 Mu naladawda ti nan pantaw hi appit hi wang-
 wang ya nibughul,§
 at numpangahigupda din buhulda.
 At pina"ida din palasyu.
- 7 Ya niyuldin an miyuy nan iNineveh hinan udum
 an babluy ta mibaluddah di,
 at hiyanan din tatagalan binabai ya
 nun'ug'ugday boga'da,
 ya ma'angngugugda an umat hi alin di
 balug.
- 8 At ad Nineveh ya umat hinan muntudun tangkin
 gun matdu' di danum hi nittu
 ti numpangalayaw din bimmabluy.
 Mu waday nun'ali an inalinay,
 Adi ayu lumayaw!
 Mu adida dongdonglon an undaat goh gun
 ipadeh.
- 9 Ya muntu'u' goh din titindalun nan buhul an
 inaliday,

---

‡ 2:5 Nan iNineveh ya inyammaday damunan ala' an nele'woh hinan siudad, ya 150 an umpiy inambilogna. Ya nan allup ad Nineveh ya waday himpulu ta leman ongol an pantawna, ya himpulu ta tuluy kilometlu di lukud ten allup. Ya nan ni'gubat hinan iNineveh ya pinnudah nahhun nan ala' ta mapnu ya unda meheggon hinan allup. § 2:6 Waday ohan nuntudo' hi historyn di iAssyria, ya intudo'nah nan libluna an *Babylonian Chronicles* an impa'aan nan buhulda nan numbino'ob'on an ongol an batu an nanawan hi danum hinan Wangwang an Khoser ya Wangwang an Tigris an mumpa'uy hinan siudad ad Nineveh ta napa'i nan allupna, at hiya anuy nange'wan nan buhulda.

- Adangyan heten babluy an do'ol di silver
ya balitu',
at punhamham tu'un amin!
- 10 At pimmuhid Nineveh ti mi'id mahkay din
inadangyana,*
at hiyanan din tatagu ya wumogwogda,
ya numpanga'uphatdah ta'otda.
- 11 Daad mahkay din babluyda
an nipaddung hinan layon an ta'tan din
tataguh nan abablubaluy?
- 12 Ti hidin hopapna ya umat hinan atata'ot an
layon
an wada ay di dapoponah nan animal ya
pinatoyna,
ya numbetadyana ta ipihdanah nan im-
baluyna ya nan i'ibbana.
Ti manu ay ya do'ol din impibaludda an
nalpuh nan udumnan babluy,
ya pinnuda goh nan babluydah din na-
hamham an gina'un nan udumnan tatagu.
- 13 Mu hi Apo Dios an nidugah di abalinana ya
alyonan da'yun iNineveh di,
Ha" in di buhulyu!
At punggohob'u nan kalesayun punluganan
di mi'gubat,
ya numpatoy'u nan ungungan linala'in
imbabaluyyuh nan way gubat!

---

* **2:10** Nitudo' hinan *Babylonian Chronicles* an hidin na'abakan ad Nineveh ya hinamham nan buhuldah di do'ol ahan an gina'uh di.

Ya ta'on un din hinamhamyuh nan
 abablubabluy an ginubatyuh ya ubaho',
 ya mapogpog mahkay nan abalinanyu ti
 adi da'yu unudon hinan tatagu!"

3

Hay Amoltaan nan iNineveh

- ¹ Ya ha'in an hi Nahum ya alyo' goh di,
 "Mahmo' nan tatagud Nineveh an
 pumatopatoy ya ma'allayah
 ti awniat pumpoloh nan udum an tataguy
 inadangyanyu!
- ² Ya mahmo' ayu goh ti awniat waday donglonyuh
 humanupek,
 ya nan ahikakaludukud an kalesan pun-
 lугanan di mi'gubat ya nan gumanitu'
 an kabayu
 an didanay umalin mangubat ay da'yu!
- ³ Ya mungwilit nan numpuntakay hinan kabayu,
 ya umanelat nan hanggapda ya nan
 pahulda,
 at do'olda ahan di mun'a'atoy an
 mun'ahalibdudan nan tatagun maluh!*
- ⁴ Ya manu ay ma'at hanah nan iNineveh ti nipad-
 dungdah nan puta an do'ol di balbaliyana.

---

* **3:3** Hay inting'in nan Alin hi Shalmaneser III (859-824 B.C.)
 ya tinu"utu"ulna nan do'ol an ulun di nun'aputulan an tatagun
 tiniliwna ta umatdah nan ata'nang an binattu, ya impihinanah
 luwal di siudad di buhulna ta pa'atiggonda. Ya nan udum an a'alid
 Assyria ya nundidittumunday odol di nun'a'atoy hinan pantaw di
 allup di buhulda ta umatdah nan mitungu an mibantag hi gettaw
 di abung.

Umat hinay inat nan iNineveh ti do'ol
 di tataguh udum an babluy an binal-
 baliyanda
 ta niddumdan dida an ni'dayaw hinan bul-
 ulda.

⁵ At hi Apo Dios an nidugah di abalinana ya
 alyonan da'yuy,

Ha"in ya numbalina' hi buhulyu an iNin-
 eveh,
 at moltao' da'yu.

Paddungnay pumbolado' da'yu ta
 panigtitigan da'yuh nan tataguh nan
 abablubabluy ta mabainan ayu.†

⁶ Pumbalino' da'yuh na'allugit an paddungnay
 pumpekla'a' da'yuh nan lugit
 ta panigtigan da'yuh nan tatagu.

⁷ At an amin di mannig enen babluy ya pah-
 wonda an alyonday,

Ninganuy mahkay nan iNineveh!
 At hiya dan un way mammo' ay dida?"

⁸ Ya ha"in an hi Nahum ya alyo' di,
 "Da'yun iNineveh ya unyu dan alyon hi
 un da'yuy on'onaynan malenggop
 ya un nan tatagud Thebes‡ an ohan siudad ad
 Egypt?"

---

† **3:5** Hay ugalin nan nangabak hidin penghana an ta'on un malgom an nasyon di awadanda ya pumboladonday nun'atiliw ta mabainandah nan dalan an miyuy hi adagwin babluy. Ya gapu ta umat hinay inat nan i'Assyria at hiyah ne goh di aton Apo Dios ay dida. ‡ **3:8** Hiyay kapitulyuh nan ohan lugal ad Egypt, ya inabak nan i'Assyria heten siudad hidin 663 B.C.

Hay baliwda ya nan Wangwang an Nile
an paddungnay hiyay allupda.

⁹ Ya hinakupna goh ad Ethiopia[§] ta middum ad
Egypt,

at nidugah di abalinana,

ya nan tatagud Put* ya ad Libya di bumadang
ay dida.

¹⁰ Mu hinakup di udum an babluy ad Thebes,
at niwa'at din tataguh nan udum an
babluy, ya nun'ibaludda dida.

Ya nun'iyuy din buhulda nan
ung'ungungngah nan akalakalata, ya
numpatoyda.

Ya numbangkilinganda din a'ap'apud
Thebes,†

ya imbibinnutday mangngal ay dida.

¹¹ Umat hitu goh damdamay ma'at ay da'yun
iNineveh an waday umalin mangubat ay
da'yu,

at mid poto' di punnomnomanu an pad-
dungnay un ayu nabutong

ti ta"on un ayu mipo"oy mu adi ayu damdama
mabaliwan!

¹² Ya ta"on un din nun'ihamad an ihaniyanu ya
mun'apa"i

---

§ 3:9 Unu ad Cush.   * **3:9** Mid mapto' ya ad Somalia.   † **3:10**
Hay impitudo' nan Alin hi Ashurbanipal (669-627 B.C.) hi aat nan
ohan a'ap'apun tiniliwna ya inalinay, "Impibuung'uh bagangna
nan bangkeleng di ahu, ya impa'unig'u hiyah it'ittang an abung
di ahu ta hiyay ihinana, ya henen ihinana ya impipatang'uh nan
pantaw di allupdah appit hi buhu'an di algaw ta tigon nan maluh."

an umatdah nan ayiw an ma'alih fig an
wa ay ta nalum di bungana ya un
pun'iwogot ya nun'a'agah.

13 Ya nan tindaluyu ya mid ologda an ayda binabai
an aggyuda immenghan mananggah nan
buhulyu!

Ya mun'apa"i nan pantaw,
at nalakah humgopan nan buhulyu ti
noghob.‡

14 At agayu akkay tuwali ta idadaanyuy do'ol
hi danum ta way inumonyuh nan pangu-
batandan da'yu!

Ya ihamadyu nan ihanianyu,
ya pilingonyu nan uklit ta way iyammayuh
nan napa"i in allupyu!

15 Mu ta"on hi ngadan di atonyun mundadaan ya
ta"on hi un atnay ado'olyu

ya mun'atoy ayuh gubat unu apuy§
damdama ta ma'ubah ayu,
at da'yuy umat hinan nitanom an ma'ubah ti
pun'a'an di dudun.

16 Manu ti umatdah ado'ol di bittuan di adadan-
gyan hitun babluyyu,

mu taynan da'yu an umatda goh hi-
nan dudun an pun'a'andan amin di
nitanom ya unda taynan.

17 Ya manuman ti do'ol nan a'ap'apuyu

---

‡ 3:13 Inah'upandad ugwan nan napa"i an siudad ad Nineveh, ya
mattig an un noghob. § 3:15 Nan angunuh an alid Nineveh an
nan Alin hi Sin-Shar-Ishkun ya noghob hinan palasyuna.

an umatdah nan dudun an wa ay ta
lawang ya ma'a'amungda.

Mu wa ay ta pinumtang ya numpangalayaw-
dan amin
an mid poto' di numpangayanda.*

18 At he"an alid Assyria,† wa ay ta ma'at hatu ya
mi'id mahkay din u'upihyalmu,
at nan tatagu ya nun'iwa'atdah nan
aduntuduntug ti mi'id ah mangipapto'
ay dida.

19 At da'yun i'Assyria ya paddungnay
mun'ahugatan ayu,
ya adi ma'agahan an hiyay iyatoyyu.‡
At nan mangngol hinan ma'ma'at ay da'yu ya
umamlongda
ti dumalat nan nidugah an pangipaligli-
gatanyun dida.”

---

* **3:17** Hidin nalpahan di napa"ian ad Nineveh hidin 612 B.C. ya mid nanginnilah awadana ti nagab'unan hi panag, mu na'ah'upan mahkay hidin 1845 A.D. † **3:18** Unu nan Alin hi Sin-Shar-Ishkun. ‡ **3:19** Nan do'ol an nun'apa" in siudad hidin penghana ya palpaliwan ya impaphodda goh ta ninaynayun. Mu mid ah nangipadah an nangipaphod hinan siudad ad Nineveh, hiyaat un nagab'unan hi panag.

Nan Hapit Apo Dios
Ifugao, Batad: Nan Hapit Apo Dios (Bible)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Batad Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Audio recording © 2012 Hosanna

All rights reserved.

2021-02-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

73caf6e3-622f-5761-a5ec-fa654aef623d